

Preken St. Justin menighet, Trondheim, 13.02.11

Matt. 20, 1-16

I evangeliene ser vi hvordan Jesus både advarer mot åndelig latskap på den ene siden, og åndelig hovmodighet på den andre siden. Dagens evangelietekst er en særlig advarsel til de som har arbeidet lenge for Gud og de som regner seg som hans trofaste medarbeidere. For Gud er et ærlig JA til ham like verdifullt uansett tidspunkt mennesker omvender seg til ham, fordi alle mennesker er skapt i hans bilde og hører Ham til. Slik skal det også være med oss. Det er imidlertid to perspektiver vi kan møte Jesu lignelse med i dag; nær – perspektivet og det historiske perspektivet.

1) Det var jo logisk og forståelig at de som hadde jobbet hele dagen syntes de skulle ha mer enn de som bare hadde jobbet én time. Men det er jo også mulig å tenke seg at en god sjef og leder vil at hans medarbeidere skal kunne klare seg og ha nok å leve av, hvis han har mulighet til å gi dem det. Det er misunnensens logikk eller kjærlighetens logikk. Uansett viser dagens evangeliefortelling oss det rette guddommelige perspektiv på dette livet og våre medmennesker tjeneste for Gud.

Dette perspektivet er fraværende hos de som ”knurrer” mot husbonden, de som hadde arbeidet lengst. Alltid står kristne i menigheten i fare for å knurre og spre dårlig stemning mot de som sist kom til. De som hadde levd et ”dårlig liv” fullt av utsvevelser og svir. Det er så altfor enkelt å få tilgivelse og komme med i ”det gode selskap”, kan vi synes – vi som har vært der kanskje hele livet. Slik knurring er drepende for menighetens vekst og enhet. Kanskje nettopp derfor advarer Jesus så ofte mot dette.

Men vel så ofte kan denne knurringen foregå inne i troende mennesker selv (i hvert fall inne i de som ikke så ofte praktiserer troen sin). Det er en slags ”ydmykhet på avveie”. Den troende tenker kanskje om seg selv at man et for dårlig menneske til å representere Jesus i verden. At man ikke er bra nok til å mende seg med de aktive kristne i menigheten. At man gjør så lite at man likegodt kan gjøre ingenting.

Fem ganger gikk druebonden ut for å hyre arbeidskraft. Han startet klokken seks om morgenen, og så gikk han ut klokken ni, tolv og tre, og en siste gang klokken fem, i ellefte time, bare en time før arbeidstidens slutt.

Så hektisk kan det være for en druebonde. Når høsten er moden haster det virkelig. Har for eksempel druene fått den første frostnatten, må de høstes i løpet av neste dag, ellers taper de sin kraft. Da må alt som kan krype og gå hyres inn for å få druene i hus. Det haster i Guds vingård. Lignelsen lærer oss dermed noe enkel og grunnleggende i kristentroen – at Gud gir nåde, tilgivelse og frelse til alle som kommer til ham og svarer hans kall.

2) Det er også en annen tolkningsmulighet i denne lignelsen. I Jesu samtid brukte Jødene en slik lignelse for å beskrive forholdet mellom Israel og Hedningene. Israel var arbeideren som kom tidlig og fikk flest og best belønning, men hedningen kom til slutt og fikk minst. Det interessante er at fortellingen er i en kosmisk sammenheng, der hele verdenshistorien er rammen.

Dermed er det vi som er arbeiderne i den ellefte time. Vi er de siste, de som kom sist til i Herrens vingård. ”Den ellefte time” er et uttrykk som markerer begynnelsen på slutten for denne verden, innenfor en slik kosmisk tolkning. Vi spør ofte hvorfor Gud lar verden bestå med all dens ondskap og all lidelse; vi ber jo stadig ”la ditt rike komme”, og håper at Gud snart vil undertrykke det onde som plager oss.

Gud hører bønner. Og han griper noen ganger inn og fjerner ondskaper aktivt. Gud har i Kristus vunnet over døden og den onde, og denne seier blir de til del som tror. Men grunnen til at Gud ikke ennå har fjernet all lidelse og ondskap må være at han har et inderlig ønske om å

frelse også de som nå er borte fra ham. Han har et hensyn å ta, som ikke er ego – sentrert som våre ønsker. De som i vår generasjon blir kalt av ham, og motstår hans nåde. Gud vil at alle mennesker skal bli frelst og vi er kalt til å være med på det prosjektet. Vi må arbeide i all hast i druegården, dvs. blant våre medmennesker og de som ikke tror. Vi må få dem med! Her har vi alle ulike tjenester og ulike oppgaver, hver og en har sine sterke sider i dette arbeidet. Alle har fått evnen, men vi må bidra med vår vilje. Så kan vi være Guds medarbeidere, på vår egen frelse ved å arbeide for andres frelse.

Vi kan - enten vi ser det både ovenifra og utenifra - ha sympati med de som knurrer, de som har arbeidet lengst i vingården. Men ett moment som ikke er med i lignelsen, men som i høyeste grad tilhører Jesu forkynnelse er at det er godt for mennesket og høre Jesus til (jf. forrige søndag, forklaringsdag da Peter sier ”Her er det godt å være, la oss bygge tre hytter...” osv). I Jesus blir vi slik vi var skapt til. Den som lever etter Guds vilje med livet sitt, får et godt liv i fred, for vi vet at om vi må gjennom lidelse og død i denne verden, har Gud beredt en evig hviledag for alle de som svarte hans kall om å være en arbeider hos Ham.